

Maruša Mugerli Lavrenčič

ŽIVETI SPATI SANJATI

OSEBE: Maja (okoli 30 let)
Ana (okoli 30 let)
Peter (ni 'resničen', virtualen)

1.

Majhno stanovanje/soba. Na mizi je prižgan prenosnik, obrnjen tako, da gledalci vidijo zaslon. V sredini je majhen okvirček, v katerem se predvaja dnevnik, glasnost je nastavljena tako, da je slišati novinarko/novinarja, a ne prenaglas. Osrednja tema poročil je begunska kriza. Novinarko/novinarja je samo slišati, predvajajo se posnetki migrantov na mejah, v taborišču, v snegu, šotorih, na čolnih ...

Maja (okoli 30 let) nekaj brklja po stanovanju, vendar poročila zdaj pritegnejo njeno pozornost, tako da delo izpusti iz rok, pristopi k mizi in poviša glasnost.

Nato sede na tla pred zaslon in minuto, dve strmi vanj. Novinarka/novinar še vedno govori, na zaslonu se še vedno izmenjujejo posnetki migrantov.

Nekdo pozvoni na vratih.

Maja zaradi glasnih posnetkov zvonjenja ne sliši.

Zvonjenje se ponovi.

Maja se zdaj zdrzne, nekoliko zniža glasnost in prisluhne.

Trkanje.

Maja vstane, odide do vrat in jih odpre. V stanovanje stopi Ana, ženska približno enake starosti, očitno prijateljica.

ANA Ja, kaj pa počneš? Si gluha ali kaj? Dve uri sem stala pred vrati. Nisi slišala zvonjenja in trkanja? Sem se že ustrašila, da se ti je kaj zgodilo ...

MAJA Ah, ne paničari, no. Očitno sem doma in tudi živa sem, drugače ti ne bi odprla in zdaj ne bi stala v stanovanju.

ANA Ja, oprost, no, zgleda, da sem prišla v napačnem trenutku.

MAJA Ne, ti oprost. Sploh ne vem, kaj mi je. Pridi.

ANA *(Vstopi.)*

Je že okej, stara. Kaj pa počneš? Kaj gledaš?

(Obe sedeta pred računalnik.)

(Nekaj časa obe sedita in strmita v zaslon.)

ANA Na zahodu nič novega, kaj?

(Sčasoma postaja vedno bolj nemirna. Preseda se sem in tja. Nato vstane, stopi k računalniku in izključi glasnost.)

A si v redu? Zakaj nič ne rečeš? A je kaj narobe?

MAJA Ne, nič ni narobe. Vsaj nič posebnega.

ANA Se pravi, da je vse po starem.

MAJA Tako nekako, ja. Kaj pa ti? Kakšne novice?

ANA Nobenih novic. Tudi pri meni vse po starem.
(Pri tem se čudno nasmehne, kar Maji seveda ne uide.)

MAJA *(Si jo pozorno ogleduje.)*
Si prepričana?

ANA Ja, itak.

MAJA Ah, dej no. Na obrazu ti piše.

ANA Ne res, saj veš, pri Ani nič novega.

MAJA Dobro, kakor hočeš. A boš kaj pila? Si lačna? Greva kaj pojest?

ANA Ne hvala, nič ne bom. Z Maticem sem bila na poznem kosilu.
(Ana se usede na kavč, Maja prisede.)

MAJA A tako? In kaj pravi Matiček?

ANA Ah, nič takega, saj veš ... no, pravzaprav je imel eno čudno idejo.
(Ana vstane in začne hoditi sem in tja, do okna in nazaj.)

MAJA A bejži no. A nima on vedno čudnih idej? Se spomniš, kako sta se spoznala?

ANA Ja, njegove prve besede so bile: Oprosti, ker ti zakrivam luno.

MAJA In ti se še vedno družiš z njim? Kljub njegovim čudnim domislicam.

ANA No, tale današnja je bila res nekaj posebnega.
(Videti je, da je nemirna.)

MAJA Ja, kaj ti pa je? Živčno me delaš, kaj res ne moreš bit na miru? A greva vsaj na kakšen sprehod? Morala bi si malo zluftat glavo, in tebi zrak očitno tudi ne bi škodil.

ANA *(Se usede na stol za kuhinjsko mizo.)*
Na sprehod? Pa veš, kakšno vreme je zunaj? A si sploh šla kaj ven?

MAJA Ne, že nekaj časa nisem bila zunaj. A res ne bi šla?

ANA Kaj pa sploh počneš cele dneve, zdaj ko si na dopustu? Lahko bi kam šla, ne pa da ves čas čepiš v stanovanju. Vsa bleda si.

MAJA Nimam časa. Eno zgodbo pišem, za natečaj. Naslednji teden jo moram oddat.

ANA Natečaj? Toliko o larpurlartizmu.
(Se nasmehne. Videti je, da Majo samo draži.)

MAJA Ah, dej no.

ANA A nisi pred časom rekla, da je konec z natečaji, da se tega ne greš več?

MAJA Ja, sem ja. Ampak zdaj sem ravno dobila eno idejo.

ANA Kaj zdaj? Kaj je bilo prej? Natečaj ali zgodba oziroma ideja za zgodbo?

MAJA A si se našla Matičevega sarkazma?

ANA Ne, ne. Ampak če zdaj pomislim, tista njegova ideja niti ni bila tako slaba. Koliko?

MAJA Kaj koliko?

ANA Ja, koliko je prva nagrada?

MAJA Tisoč.

ANA *(Zažvižga.)*
To pa ni slabo.

MAJA Ni, ne. Seveda če zmagaš. In veš, da še nikoli nikjer nisem zmagala.

ANA Nikoli ne reci nikoli. Veš, da bom držala pesti. O čem pa pišeš?

MAJA A te res zanima?

ANA Jasno, da me. *(Malce bolj udobno se namesti.)*
Kar lepo z besedo na dan. Sama ušesa so me.

MAJA Ja, kako se ti danes lepo izražaš. Mislim, da bi morala ti kaj napisat, poleg tega si ti rojena zmagovalka.

ANA Haha. No daj, povej že, o čem govori zgodba. Že imaš naslov? Kako sploh je s tem? Najprej napišeš zgodbo in na koncu naslov ali imaš naslov že na začetku?

MAJA Naslov je 'Zaspana vas', vsaj zaenkrat.

ANA Ja? In naprej? Povej še kaj.

MAJA Vidim, da te res zanima. Pred kratkim sem v časopisu naletela na kratek članek. Čakaj, ti ga bom prebrala.
(Stopi k mizi, odpre predal in iz njega vzame list z natisnjenim člankom. Poda ga Ani.)

ANA *(Se odhrka in začne brati.)*

Misterij 'zaspane vasi' še vedno buri duhove.
(Začudeno pogleda Majo.)
Resno?

MAJA Pa saj ti ni treba brat, če te ne zanima ali se ti zdi butasto.
(Pripravlja se, da ji bo članek vzela iz rok.)

ANA Ne, pa sej je kul, no. Oprosti. Veš, da me zanima.
(Še enkrat se odhrka.)
V vasi Kalači na severu Kazahstana se prebivalci že več kot dve leti srečujejo z nenavadnimi zdravstvenimi simptomi, ki vključujejo nenadno in večdnevno spanje. V omenjeno vas so oblasti poslale več raziskovalcev, ki so opravili več kot 20.000 najrazličnejših preiskav, a vzroku množične 'narkolepsije' niso še prišli do dna.
Iz vasi se je zaradi tega izselila že polovica prebivalstva od skupaj 600 prebivalcev. Se je pa zaradi tega nenavadnega pojava tjakaj priselila kopica novinarjev, ki oblega domačine. Ruska televizijska postaja v angleškem jeziku RT je junija posnela že drugi dokumentarec z naslovom *Nazaj v kazahstansko zaspano votlino*. Prebivalci poleg večdnevnega spanja, ki jih 'napade' nenadoma, tožijo tudi o halucinacijah in slabosti.
Znanost še ni ponudila odgovora, večina prebivalcev pa meni, da temu nenavadnemu pojavu botruje opuščeni rudnik urana, ki je v bližini. A približno ducat družin, ki živijo neposredno ob rudniku, nima nikakršnih simptomov. Prav tako o njih niso govorili rudarji, ki so delali v rudniku še vse do leta 1990. Spalno bolezen bi lahko povzročil tudi radon, ki je plin brez barve in vonja, in nastaja med razpadanjem urana. Radon človeka potisne v stanje, podobno sanjam, a tudi tega s konvencionalnimi metodami merjenja v Kalačiju niso uspeli zaznati.
Kazahstanske oblasti so pred kratkim sporočile, da je vzrok narkolepsije ogljikov monoksid, ki naj bi v nekaterih domovih presegel za desetkrat običajne vrednosti. Tudi povečane količine ogljikovega monoksida, ki so nekatere prebivalce 'pahnile' tudi v šestdnevni spanec, so posledica tamkajšnjega opuščenega rudnika urana.
Lokalne oblasti so začele z evakuacijo prebivalstva, a ti se večinoma ne želijo odseliti, in v zameno zahtevajo denarno odškodnino.

(Nekaj časa obe molčita.)

MAJA In?

ANA Ja, zanimivo.

MAJA Zanimivo? To je vse, kar boš rekla?

ANA Ja kaj pa bi rada, da rečem?

MAJA Ja ne vem, lahko bi izrazila kakšno mnenje.

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ANA A si ga pogledala?

MAJA Kaj?

ANA Dokumentarec. Kako je že naslov? Nazaj v kazahstansko zaspano votlino.

MAJA Ne. Nekaj sem iskala, vendar ga nisem našla.

ANA Če hočeš, lahko vprašam Matica, da ga poišče.

MAJA Ne mi rečt, da Matic to zna. Nisem vedela, da sploh kaj zna.

ANA Zakaj si tako zajedljiva? Pa nič, no, bila je samo ideja. Sem mislila, da boš mogoče dobila kakšen navdih, če boš stvari videla v živo. Sploh pa ne vem, kaj imaš toliko proti Maticu.

(Nekaj časa obe molčita.)

MAJA No prav.

ANA Kaj?

MAJA Vprašaj ga, če lahko dobi tisti film.

ANA Čakaj, mu bom kar zdaj poslala sms, da slučajno ne bom pozabila.
(Vzame telefon in natipka sporočilo.)

MAJA Samo da ne bo hotel v zameno kakšne čudne usluge.

ANA Pravzaprav že imam idejo, kakšno uslugo bi mu lahko naredila. Ampak najprej mi povej kaj o svoji zgodbi.

MAJA Ah, saj ne vem, kaj naj ti povem. Razmišljala sem o tem, da bi bila malo bolj poetična, mogoče ljubezenska. Recimo zgodba o paru, moškemu in ženski, fantu in puncu, ki sta si všeč, a vedno ko hočeta biti skupaj, eden od njiju zaspi.

ANA *(Zavije z očmi.)*

MAJA Ja, saj vem, da bi moralo biti nekaj bolj aktualnega. Mogoče kaj s kakšnim uranom ali radonom, nekaj o zlobnih korporacijah, ki jim ni mar za malega človeka.

ANA To je že malo boljše, ja. Ampak mislim, da bi morala pisati o kakšnih še bolj aktualnih dogodkih. Seveda če bi rada zmagala.
(Njen telefon zapiska. Ko preveri, ugotovi, da ji je Matic odgovoril oziroma poslal povezavo do dokumentarca.)
O, poglej. Matic je že našel film. A ga pogledava?

MAJA To pa je hitrost. No, pa dajva, seveda če si za.

ANA Itak da sem.
(V Google vtipka povezavo <https://www.youtube.com/watch?v=jiKPOHioAYs>, prenosnik obrne tako, da film lahko gledata s kavča, na katerem se udobno namestita. Film je viden tudi na velikem platnu, tako da ga lahko spremlja tudi občinstvo.)

MAJA A na Youtubu je? Kako ga nisem našla? Saj sem iskala. Sleepy Hollow, A mysterious sleeping disease plagues inhabitants of a small village.

ANA Tudi nadaljevanje je. Back to Sleepy Hollow. A imaš kokice?

MAJA Na žalost ne.

(Skupaj gledata film, Maja vsake toliko vstane in preskoči po par minut. Po koncu nekaj časa molče sedita.)

ANA A pogledava še drugi del?

MAJA Ne zdaj. Že tako se mi zdi, da je bilo tole preveč konkretno. Prej sem imela v glavi čisto druge podobe.

ANA Ja, saj te razumem. Spomnim se, kako je bilo, ko smo morali v gimnaziji prebrat Mrtve duše. Naslov se mi je zdel tako poetičen, knjiga pa se je izkazala za tako ... banalno.

MAJA Mislim, da sem zdaj samo še bolj zmedena.

ANA Ampak saj lahko napišeš nekaj popolnoma drugega, ni treba, da se držiš resnice.

MAJA Kaj hočeš reči?

ANA Da bi te moralo zanimat aktualno dogajanje, to, kar se dogaja tukaj in zdaj, seveda lahko nato vpleteš tudi ljubezensko zgodbo.

MAJA Si lahko malo bolj jasna?

ANA Ja, ne vem. A si slišala, kaj se dogaja v tunelu v Gorici?

MAJA Ne, kaj?

ANA Beguncev nimajo kam dat, zato spijo kar tam, na tleh. V tem mrazu. Poglej si slike na internetu.

(Stopi k računalniku in poišče sliko/posnetek. Nekaj časa molčita.)

MAJA To je res kriza, ej. A misliš, da jim lahko kako pomagava?

ANA Vem, da se zbirajo topla oblačila, spalne vreče in odeje, pa hrana, konzerve pa to. Ampak ti bi lahko naredila še nekaj veliko boljšega.

MAJA Aja, kaj pa?

ANA Lahko bi napisala zgodbo, ki bi ljudem odprla oči.

MAJA A ti res še vedno verjameš, da knjige spreminjajo svet? Saj folk sploh ne bere ...

ANA Ja, okej, dobro. Ampak glej, se ti ne zdi, da je to tvoja naloga? Pisateljica si.

MAJA Pisateljica, ja, ne Mati Tereza.

ANA Saj. Ali ni umetnost ogledalo sveta in družbe?

MAJA Kaj vendar nakladaš? Sploh ne vem, od kje je prišlo vse to. Govorila sem ti o svoji zgodbi ...

ANA Pa saj še vedno govoriva o njej. Pomislila sem pač, da bi 'zaspano vas' kako povezala s tem, kar se dogaja tukaj in zdaj, pred našimi očmi. To je v Gorici, pizda, tik za mejo. Spomni se, kolikokrat sva šli skozi ta tunnel.
(Stopi k računalniku in premakne miško, tako da se na zaslonu že spet prikaže posnetek – slika na tleh spečih beguncev.)

MAJA Ja in kako naj bi to povezala?

ANA Ja kaj jaz vem? Ti si pisateljica! Boš že kaj pogruntala!

(Obe molčita. Čez čas Maja vstane in odide v sosednji prostor (z odra). Ana se usede na kavč.)

Maja se vrne v sobo s kupom odej v naročju. Nekoliko grobo jih vrže na kavč poleg Ane, tako da delno pristanejo na njej.

ANA Kaj pa počneš? Kaj ti je?

MAJA Saj si rekla, da rabijo odeje, ne?

ANA Aja, to, ja seveda. Se bom pozanimala, kje jih zbirajo.

MAJA Pa saj jih lahko odpeljeva kar tja, a ne? Tako bova vsaj vedeli, da bodo res prišle do njih.

ANA A medve? Kar tja?

MAJA Ja, kaj pa? Saj ni daleč. Te je strah? Se jih bojiš?

ANA Ne, ne ...

MAJA A misliš, da te bodo napadli, posilili?

ANA Itak da ne. Ne pretiravaj. Kaj ti je?

MAJA Ja nič, rekla si, da moram pomagat. Mislim, da jim bom tako pomagala bolj kot s pisanjem.

ANA Ja, prav.

(Nekaj časa obe molčita.)

ANA Maja, če hočeš res pomagat in naredit nekaj konkretnega, imam predlog.

MAJA Ja? Poslušam.

ANA Prej sem ti omenila, da je imel Matic neko čudno idejo.

MAJA *(Zavije z očmi.)*
Nehaj že s tem Maticem ...

ANA Počakaj no, da ti povem, kaj me je prosil.

MAJA A si mu spet dolžna kakšno uslugo?

ANA Si lahko vsaj dve minutki tiho, da ti razložim? Usedi se.

MAJA *(Se usede.)*

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ANA Matic me je prosil, če bi mu pri nečem pomagala. Celo plačal bi mi.
MAJA Plačal?

ANA Ja. Tisoč evrov.

MAJA Tisoč evrov? A je zdaj že zvodnik ali kaj?

ANA Kakšen zvodnik? Kaj ti je? Nič takega ni.

MAJA Kaj pa je potem?

ANA V zapor bi morala pretihotapit sim kartico.

MAJA V zapor? Sim kartico? Nič ne razumem.

ANA Neki zapornik jo nujno rabi.

MAJA In zakaj mu je ne nese sam?

ANA Nekoliko zapleteno je. Ti bom razložila. Zapornik je neki moški, begunec, migrant, kaj jaz vem. In nujno rabi sim kartico. Jaz bi morala prit na obisk in se izdajat za njegovo punco ...

MAJA Ja?

ANA In preden bi se poslovila, bi ga morala poljubit in mu na ta način dat sim kartico.

MAJA Kako to misliš?

ANA Ja, kartico bi imela v ustih, pod jezikom, ne vem, in ko bi se poljubila, bi jo z jezikom potisnila v njegova usta. Obiskovalce najbrž pregledajo, sploh pa bi opazili, če bi mu jo na primer dala v roko.

MAJA Zmešana si! Ti in Matic, oba sta zmešana! Pa ne da si pristala?

ANA Nisem.

MAJA Zakaj mi potem to govoriš?

ANA Zakaj, zakaj. Zato, ker si rekla, da bi rada pomagala, naredila nekaj konkretnega. Mislim, da je to veliko bolj konkretno kot kup odej. Se ti ne zdi?

MAJA Ni šans, da bi jaz naredila kaj takega! Res se ti je odpeljalo!

ANA Tisoč evrov, Maja. Tisoč evrov za en poljub.

MAJA Lepo te prosim, saj nisem kurba.

ANA Ne gre za to. Za pomoč sočloveku gre. Vse skupaj ti ne bo vzelo niti pol ure. Matic ti bo zrihtal lažne dokumente, zakrita boš, noben ne bo vedel, da si bila ti ...

MAJA Lažni dokumenti? Kdo sploh je ta možki? Očitno nek kriminallec ...

ANA Ma kakšen kriminallec.

MAJA Aja? Zakaj pa je potem zaprt?

ANA Dobro, ja, eno malenkost je ukradel, ne vem točno.

MAJA Kaj pa je z Maticem? A se zdaj ukvarja že s tihotapstvom al kaj?

ANA Lepo te prosim, kakšno tihotapstvo.

MAJA Ja, kaj. Ne mi rečt, da za to ne bo nič dobil?

ANA Kaj naj bi dobil?

MAJA Ja, denar. Nekaj mora imet od tega. Kolikor ga poznam, ni ravno nek samaritanec.

ANA Ne vem, mene je samo prosil, če bi mu lahko pomagala. Nisem ga spraševala o podrobnostih.

MAJA Sploh nimam besed. Ana, kaj ti je? Res misliš, da bi naredila kaj takega?

ANA Maja, ta možki rabi sim kartico zato, da bo lahko poklical ženo in otroke, ki jih je pustil doma, na drugem koncu sveta ...

MAJA A zdaj mi boš še trkala na vest? Res ne vem, kaj te je pičilo. Sploh pa – zakaj tega ne narediš sama, če si tako prepričana, da je to prav?

ANA Ja, ne vem, saj me poznaš, veš, da ne maram, da se me dotikajo tujci, še na masaži nisem bila nikoli ... Ti si, kar se tega tiče, bolj odprta ...

MAJA *(Vstane in odide ven.)*

ANA Maja, kam greš? Oprosti, ne vem, kaj mi je bilo, za trenutek sem pomislila, da je to dobra ideja.
(Vstane, da bi odšla za njo.)

MAJA Pomiri se, no, samo na stranišče grem. Takoj pridem nazaj, v hladilniku imam pivo.

Medtem ko čaka Majo, Ana iz hladilnika vzame dve pivi in ju odpre. Potem nekaj časa brska po internetu. Ko se Maja vrne, je na zaslonu odprta spletna stran, na kateri so prikazani različni načini, kako se muslimanske ženske zakrivajo – burka, nikab, hidžab ... Nato vzame eno od odej in se skuša zaviti vanjo, tako kot vidi na spletu.

- MAJA   *(Se vrne v sobo.)*
Kaj je s tabo? A te zebe?
- ANA   *(Se prestraši in sname odejo.)*
- MAJA   A, vidim, da si si postregla. Je pivo tudi zame?
- ANA   *(Ji poda pivo.)*
- MAJA   *(Vidi podobe na zaslonu.)*
A še nisi nehala s tem? Kaj ti je danes? Prosim te, da greš, Ana, dovolj te imam.
- ANA   Ne, saj je okej. Samo zanimalo me je. Matic je rekel, da bi morala bit zakrita, pa sem pogledala.
(Ob pogledu na podobe na zaslonu se spogledata in začneta glasno smejati. Ana klikne na povečavo.)
Pridi sem, boš moj model.
- MAJA   Model? Tebi se je res odpeljalo.
(Vseeno se postavi pred Ano.)
- ANA   *(Vzame odejo in Majo začne zavijati na različne načine.)*
- MAJA   *(Nekaj časa vztraja in mirno stoji, tu in tam celo poprime odejo, da ji pomaga. Čez čas se naveliča.)*
Bo dovolj? Si razširila svoja multikulti obzorja?
- ANA   *(Zapre spletno stran, odpre Youtube in zavrti komad L'ultimo bacio.)*
- MAJA   *(Ko Maja sliši komad, stopi do nje in jo za hec udari. Spogledata se in se nasmehmeta. Maja prisede.)*
Ti, ampak to bi bila tudi dobra zgodba, se ti ne zdi?
- ANA   A misliš to s sim kartico?
- MAJA   Ja ... Ah, pustiva zdaj mojo zgodbo. Že dva tedna se ukvarjam z njo in občutek imam, da ne pridem nikamor. Raje mi ti kaj povej.

ANA Kaj naj ti povem?

MAJA Ne vem, kaj se kaj dogaja pri tebi. Dolgo se nisva videli.
ANA Ja, nič takega.
(Očitno je, da ima nekaj za povedati.)

MAJA Nič takega? Meni se že ne zdi tako.

ANA Kako to misliš?

MAJA Ne vem, občutek imam, da mi moraš nekaj povedat.

ANA *(Odkima.)*

MAJA *(Pokima.)*

ANA *(Odkima.)*

MAJA *(Pokima.)*
(Obe planeta v smeh. Vsake toliko naredita požirek.)
Kaj zdaj? Boš povedala ali te bom morala napit?

ANA Okej, ampak saj ni nič tako zelo pomembnega.

MAJA Ja?

ANA Nekoga sem spoznala.

MAJA A res? Že spet?

ANA Ne bodi nesramna, no.

MAJA Oprosti. Kdo je?

ANA Ime mu je Peter.

MAJA Peter. In od kje je? Kaj počne? Kje sta se spoznala?

ANA Iz Ljubljane. Ne vem točno, kaj dela. Na internetu.

MAJA Računalničar torej?

ANA Ne. Ne vem, kaj počne. Na internetu sva se spoznala.

MAJA A dej nehi.

ANA Ja. Kaj je tako čudnega?

MAJA Pa ja ne, Ana. Saj ne moreš tako.

ANA Kaj ne morem? To sploh ni nič takega. Veš, kolk folka se spozna na internetu?

MAJA Ja, dobro, ampak ne midve ...

ANA Kaj ne midve?

MAJA Ja, ne vem, midve sva še stara šola. To je za najstnike ...

ANA Kakšne najstnike, ti res nimaš pojma. In kakšna stara šola? Kaj naj bi to pomenilo?

MAJA Ne vem. Ne predstavljam si, da bi se lahko tako zaljubila.

ANA Pa saj nisem rekla, da sem zaljubljena.

MAJA A nisi?

ANA *(Videti je, da je v zadregi.)*
Ma ne, samo pisala sva si in mislim, da sva si vseč ...

MAJA Všeč? Kakšen pa je? Kolko je star? Imaš fotko? Nujno mi jo moraš pokazat.

ANA Nimam fotke. Samo pogovarjala sva se. Si pisala.

MAJA Hočeš rečt, da ga sploh še nisi videla? Niti na sliki?

ANA Ne.

MAJA Ja, kaj pa če je star in debel in plešast?

ANA Ah dej, Maja.

MAJA Ja, oprosti, ampak jaz tega res ne razumem. In če je kakšen psihopat, morilec, posiljevalec?

ANA Lepo te prosim.
(Nekaj časa molčita in pijeta pivo.)

MAJA Ti, kaj pa če sploh ni možki?

ANA Kako to misliš?

MAJA Ja, ne vem, lahko bi bil tudi ženska.

ANA Mi lahko razložiš, zakaj bi se ženska izdajala za moškega?

MAJA Ne vem. Na internetu najdeš vse sorte čudakov.

ANA Ti že veš, ja ... Ma ni ženska.

MAJA Kako si lahko tako prepričana?

ANA Pač sem. Vedela bi ...

MAJA Dobro, kaj ti je pa sploh vseč na njem, če ne veš, kakšen je?

ANA Maja, res nisem vedela, da si tako plehka.

MAJA Plehka? Jaz? Kdo išče tipe na internetu, ti ali jaz?

ANA *(Je videti užaljena.)*

MAJA Oprosti, vidim, da je zadeva bolj resna, kot sem mislila. No, povej mi kaj o njem.

ANA Spoznala sem ga čisto po naključju, za hec sem se prijavila na nek portal. Večina tipov je res čudnih in išče samo seks, tudi na forumih, ki sploh niso namenjeni temu. On pa je drugačen ...

MAJA Ja?

ANA Ne vem, že njegov vzdevek, HeLa ...

MAJA HeLa?

ANA Ja, pred kratkim sem brala knjigo ... ah, pusti, saj ni važno.

MAJA In o čem sta se pogovarjala?

ANA Ne vem, o vsem, o življenju, zelo podobne poglede imava ... Počakaj, ti bom nekaj pokazala. En tekst mi je poslal, pesem.
(Vzame telefon, tipka po zaslonu.)

MAJA *(Prisede k njej. Videti je, da jo stvar vendarle zanima.)*
Pa si prepričana, da jo lahko preberem?

ANA Ja, zakaj pa ne?

MAJA *(Ana ji poda telefon. Maja na glas prebere pesem.)*

Življenje je majhna stvar.
Pravzaprav je samo dihanje,
dviganje in spuščanje pljuč.

Življenje je majhna stvar.

Pravzaprav je samo nihanje
od bele do črne in od črne do bele,
lovljenje ravnotežja
na napeti niti med dnevi.

Življenje je rahljanje vozlov,
kopanje po gubah časa,
opazovanje sonca,
ki je samo še svetloba
in ne več ogenj.

Ko postanejo pljuča premajhna,
ko se večer zagozdi v tišini
in ne more več ven,
takrat se splašijo vrane
in z neba padajo golobi.

Takrat šteje samo to:
lovljenje trenutkov,
ki včasih pogoltnejo
dneve,
mesece,
leta.

(Nekaj časa obe molčita.)

ANA In? Ne boš nič rekla?

MAJA *(Skomigne z rameni.)*

ANA Ti ni všeč?

MAJA Ne, ja ... lepa je.

ANA Lepa? Misliš – žalostna?

MAJA Ja, žalostna, a lepa.

ANA Ne vem ... Ko sem jo brala, sem imela občutek, da jo govori nekdo, ki je nekje zaprt.

MAJA Misliš v zaporu? A to je zdaj spet kakšna tvoja taktika, da bi me prepričala v tisti poljub?

ANA Ma ne. Ah, saj ne vem, kaj mi je. Tako žalostna je.
(Začne brati še enkrat. Že kmalu se ji pridruži še Maja. Skupaj prebereta tekst do konca. Potem nekaj časa molčita.)

In? Boš zdaj kaj rekla?

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MAJA *(Skomigne z rameni.)*
Res je žalostna. Ampak bolj se mi zdi, da jo govori nekdo, ki se poslavlja ...

(Nekaj časa obe molčita.)

MAJA Dobro, pokaži mi, kaj sta si še pisala.

ANA Zakaj pa to?

MAJA Ja, ne vem, ker me zanima. In da potrdim ali ovržem svojo tezo, da je tvoj Peter ženska.

ANA Nič več ti ne bom pokazala.

MAJA Kaj si jezna name?

ANA Ma nisem jezna, mislim samo, da to, kar sva si pisala, ni za tuje oči.

MAJA Opa! Za to imaš gotovo dober razlog.

ANA Ja itak. A misliš, da sva se šla kakšen virtualni seks al kaj?

MAJA Ne vem, ti mi povej.

ANA Lepo te prosim, Maja.

MAJA Prav, pa nič ... Ti, poslušaj, a misliš, da bi bilo res tako slabo, če bi bil ženska?

ANA *(Jo začudeno pogleda.)*
Kako to misliš?

MAJA Ja no, bolje ženska kot kakšen spaček ali celo perverznejš.

ANA Hahaha!

MAJA Kaj? A nisi ti tista, ki jo je strah nest odeje v tunel?

ANA Sploh ne vem, kaj hočeš povedat.

MAJA Ja, ne vem, reciva takole: s kom bi se raje poljubila – s tistim zapornikom ali s Petrom, za katerega bi se izkazalo, da je na primer – ženska?

ANA Kakšno vprašanje je to? Z nobenim se ne bom poljubila.

MAJA A jaz bi se pa morala?

ANA Seveda se ti ni treba. A nisva tega razčistili?

MAJA Kaj pa z mano? Bi se?

ANA Maja! Saj še nisi toliko spila!

MAJA Samo hecam se, no.

ANA A slučajno česa ne vem? A so ti po novem všeč ženske? A si že tako obupana?

MAJA Itak da ne. Govorim samo hipotetično.

ANA A nisi prej rekla, da sva medve še stara šola?

MAJA Ja, sem rekla ja.

ANA In jasno si mi dala vedeti, da je moj oziroma Matičev predlog zate nesprejemljiv. Zakaj si spet privlekla to na dan? Pa ne da si si premislila?

MAJA Nisem si premislila.

Maja vstane in gre k hladilniku. Anin telefon zapiska. Ana ga prime in začne nekaj brati, očitno sporočilo. Ko pride Maja, se zdrzne in ugasne telefon.

MAJA Kaj pa delaš? Dej še malo muzike.

ANA Ja takoj. Kaj bi poslušala?

MAJA Ne vem.

ANA *(Je zelo nemirna. Ves čas se preseda in pogleduje k telefonu, ki zdaj spet zapiska.)*

MAJA Se mi zdi, da si dobila sporočilo.

ANA Ja, vem.
(Telefon še enkrat zapiska.)

MAJA Kaj, ne boš pogledala?

ANA Ne, ne zdaj.

MAJA Zakaj pa ne?

ANA Ja, zato ker ne. Bom že potem.
(Telefon zdaj zapiska trikrat zaporedoma, Ana se še vedno ne zgane.)

MAJA *(Jo nekaj časa gleda, potem nenadoma pristopi k Ani in vzame njen telefon.)*

ANA Ja, kaj ti pa je? Vrni mi telefon!

MAJA *(Strmi v zaslon.)*
Aha, HeLa, a nisi rekla, da je to vzdevek tistega tvojega Petra? Pisal ti je. Da vidimo, o čem se pogovarjata ...

ANA Ne bodi otročja, no! Daj mi telefon.
(Prerivata se, potem pa Ana popusti.)

MAJA Napisal je 'hej' in sprašuje, kje si.

ANA Ne bom se zdaj pogovarjala z njim, no.

MAJA Dej, vsaj pozdravi ga.

ANA Ma ne bom zdaj.

MAJA Zakaj pa ne? Ne moreš ga kar skenslat.

ANA (aNa) *(Jo nezadovoljno pogleda. Potem se le odloči in začne tipkati. Njen telefon že kmalu spet zapiska.)*

MAJA Je pa vztrajen.

ANA Rad bi me poklical, govoril z mano.

MAJA Ja, kaj pa čakaš? Pokliči ga.

ANA Ma ne zdej, no.

MAJA *(Naenkrat plane in ji vzame telefon, pritisne na tipko za klic, takoj zatem se oglasi Peter.)*

PETER Ana, si ti?

ANA *(Zgroženo gleda Majo in zmaje z glavo.)*

MAJA *(Ji pomoli telefon.)*

ANA *(Čez čas vendarle vzame telefon.)*
Halo, Peter?

PETER ...

ANA Ja.

PETER ...

ANA Ne, saj je okej.

PETER ...

ANA Okej. Pa ti?

PETER ...

ANA Nič takega. Pr eni frendici sem. Saj nimaš nič proti, če je zraven, ne?

PETER ...

ANA Maja. Na vsak način te hoče spoznat.

PETER ...

ANA (Maji) Pravi, naj te pozdravim.

MAJA Pozdravi ga.

ANA Tudi ona te pozdravlja.

PETER ...

ANA Nič posebnega. Pivo pije in klepetava.

PETER ...

ANA Danes o samih neumnostih.

MAJA (V telefon)
O narkolepsiji, beguncih, sim karticah, poljubih. In lezbijkah.

PETER ...

ANA Ja, Maja je pisateljca, zgodbo piše a nima pravega navdiha.

PETER ...

MAJA (Spet v telefon)
A lahko pošlješ kakšno svojo fotko?

PETER ...

ANA Ah, pusti to. Majo zanima, kakšen si. Firbčna je, vse mora vedet.

PETER ...

ANA Nisem ne. Maja je bila prepričana da si ženska.

PETER ...

ANA Pisateljca je. Bujno domišljijo ima, kaj češ.

MAJA (V telefon)
Ful mi je všeč tvoja pesem.

ANA (Jo gredo pogleda in jo odrine.)
Fak, ej. Kaj ti je?

MAJA Nič. Kaj mi je?

PETER ...

ANA Jaz ne rabim nobene fotke.

MAJA Ah, dej no, Ana. Seveda te zanima, kakšen je.

PETER ...

MAJA To je res, ja.

PETER ...

ANA Kako to misliš?

PETER ...

ANA K tebi? Kam?

PETER ...

MAJA A se bosta dobila? Odlično, stara! Kaj bi ti brez mene?
(Ano lopne po ramenih.)

ANA Nehaj, no.

PETER ...

ANA Ja ne vem ...

PETER ...

ANA Bom še premislila. Se slišiva, okej?

PETER ...

ANA Zdaj moram it. Se oglasim jutri.

PETER ...

5.

Maja in Ana obsedita. Nekaj časa molčita. Maja zavrti glasbo in zniža glasnost, tako da jo je komajda slišati.

MAJA Ti, stara, ta tvoj obisk me je res poživil.

ANA *(Jo grdo gleda in molči.)*

MAJA Najprej tisto z zaporom in sim kartico in zdaj še to.

ANA Ja kaj, eni pač imamo življenje ...

MAJA Za razliko od mene, ki samo čepim v stanovanju in tuhtam, ne?

ANA Dobro, mislim, da je zdaj ena proti ena.

MAJA Ampak mogoče pa je bilo v vsem skupaj tudi nekaj dobrega. Dobila sem nekaj idej za zgodbo, mogoče bom vključila celo to tvojo virtualno ljubezen.

ANA Samo probaj! In sploh: kakšna virtualna ljubezen, lepo te prosim.

MAJA Dobro, dobro. Ne se razburjat.

ANA Jo bom lahko prebrala, preden jo boš poslala na natečaj?

MAJA Veš da.

ANA Tako kot včasih, se spomniš? Ko sem bila tvoja prva bralka.

MAJA Veš kaj?

ANA A?

MAJA Lahko bi mi pomagala že zdaj.

ANA Kako pa?

MAJA Ja, ne vem, razmisliiva, kaj vse imava. Mogoče boš imela kakšno idejo, kako vse skupaj povezati.

ANA Prav, če misliš, da ti bom v pomoč. Ampak prej nujno rabim še nekaj za pit.

MAJA *(Vstane in gre k hladilniku po pivo. Z mize vzame tudi zvezek in svinčnik in se nato udobno namesti na kavču. Vzame eno od odej, ki jih je nameravala odnesti beguncem, in se pokrije z njo.)*

- ANA *(Tudi ona si vzame eno od odej in se zlekne.)*
Dobro. Kaj torej imava?
- MAJA Pogledjva: zaspano vas, begunce v tunelu, poljub s sim kartico v zaporu ... in Petrovo pesem.
(Vse si zapiše v zvezek.)
- ANA *(Jo jezno pogleda.)*
Zadnjo stvar zbriši.
- MAJA Zakaj pa?
- ANA Ja, ne vem. Kaj ima ta pesem sploh veze? Saj v zgodbo ne moreš vključit pesmi, ki jo je napisal nekdo drug.
- MAJA Zakaj pa ne? Saj Petra lahko vprašava za dovoljenje.
- ANA Sploh ne razumem, zakaj si se tako vpičila v Petra.
- MAJA Ne vem, pesem mi je všeč. Seveda jo lahko tudi spremenim, da to ne bo več njegova pesem. Poslušaj, imava zapor in za to pesem si rekla, da se ti zdi, da jo govori zapornik. To so bile tvoje besede.
- ANA Rekla sem nekdo, ki je nekje zaprt, ne zapornik. Dobro, itak me ne poslušáš, na koncu boš naredila po svoje.
- MAJA Kako bi torej zdaj vse skupaj povezala? S čim bi začela?
- ANA Recimo takole: Nekdo glavni junakinji predlaga, kako bi lahko na hitro in z lahkoto zaslužila tisoč evrov. V zaporu bi morala obiskati nekega zapornika-begunca, se izdajati za njegovo punco, se z njim nekaj časa pogovarjati in ga ob slovesu poljubiti – s sim kartico v ustih.
- MAJA Okej, to sva že imeli, za to ni bilo treba ravno veliko domišljije. Kako bi lahko vključila ostalo?
- ANA Junakinja bi ponudbo seveda sprva zavrnila, potem pa bi nekega dne po naključju šla skozi tunel pod gradom in odkrila begunce. To bi ji dalo misliti in zdaj ne bi bila več tako prepričana v svojo odločitev.
- MAJA Že vem! Prijatelj, ki ji je predlagal posel, bi ji poleg tega dal begunčevo pesem – to bi bila seveda pesem tvojega Petra ali njena različica. Ker je junakinja na primer pisateljica, jo to seveda prepriča. Zapornik se ji zasmili in odloči se, da mu bo pomagala.
- ANA Dobro, še vedno se ne strinjam, da bi vključila Petrovo pesem, ampak drugače je vse skupaj dokaj prepričljivo. Mogoče bi si lahko po tistem začela celo dopisovati po internetu.

MAJA Aha, zapornik nujno rabi sim kartico, in lahko hkrati uporablja internet?

ANA Ja, okej, misliš, da ni možno?

MAJA Ne vem, kako bi lahko tole napletla. Menda ne misliš, da bi se na koncu celo zaljubila?

ANA Ja, to najbrž res ne bo šlo. Sim kartico rabi zato, da pokliče svojo ženo in otroke, pa ja se ne bo zdaj zaljubil v drugo žensko?

MAJA To z ženo in otroki bi lahko tudi spremenila, poiskala kakšen drug razlog, zakaj jo nujno potrebuje.

ANA Ti si pisateljica, ti veš, kako in kaj.

MAJA Zdi se mi, da bi lahko iz tega nastala dobra zgodba, samo ...

ANA Ja?

MAJA Kaj pa zaspana vas? To je bila pravzaprav začetna ideja, na koncu pa je sploh ne bom vključila al kaj?

ANA Seveda jo boš.

MAJA Kako pa?

ANA Namesto zaspane vasi bi lahko imela zaspani tunel. Migranti, ki bivajo tam, bi lahko recimo neobičajno dolgo in trdno spali. Zaradi tega bi lahko zavladata cela panika, ker bi ljudje mislili, da so mrtvi, da so zmrznili od mraza.

MAJA Pa misliš, da to ne bo nekoliko pretirano?

ANA Sploh ne. Pomisli, kaj vse lahko napleteš. Lahko bi šlo za kakšno skrivnostno bolezen ali pa res za strupene pline ... v ozadju pa bi se skrivale grde korporacije, ki s svojimi nečednimi, a dobičkonosnimi posli zastrupljajo državljane ... in imajo seveda podporo politikov, ki naj bi delali v korist državljanov ...

MAJA Ana, kratko zgodbo pišem, ne trilerja. A spet prevajaš kakšno kriminalko al kaj? Očitno so ti skisale možgane.

ANA Srhljivko.

MAJA Ja?

ANA Po slovensko se reče srhljivka, ne pa triler.

MAJA Aja, sori, srhljivka. Ampak jaz pišem kratke zgodbe, ne srhljivk, kriminalk al kaj jaz vem kaj.

ANA Dobro, jaz sem ti dala samo nekaj idej, saj ni treba, da jih uporabiš.

MAJA Ja, ja, okej. Ah, saj ne vem. Pozno je že, cel dan sem buljila v računalnik, dovolj je bilo za danes, glava me boli. Mislim, da je najbolje, da vse skupaj prespim. A boš ostala?

ANA To sploh ni tako slaba ideja. Zdaj se mi res ne ljubi hodit domov. A lahko?

MAJA Itak. Lahko spiš kar tukaj na kavču. Za pokrit imaš. A rabiš še kaj? Kopalnica veš kje je.

ANA Ja, ampak zdaj se mi res ne da. Bom pozneje vstala.
(Se uleže in pokrije z odejo.)
A ti greš tudi spat?

MAJA Bom šla, ja. Samo še računalnik ugasnem.

ANA A ljubčka za lahko noč mi ne boš dala? Imaš mogoče kakšno sim kartico? Lahko bi poskusili ...

MAJA Nehaj, no!

ANA Čakaj, bom vzela kartico iz telefona.
(Odpre telefon in iz njega vzame sim kartico.)

MAJA Zmešana si!

ANA *(Kartico si da v usta. Čudno govori.)*
A naj si jo dam pod jezik? Ali raje prilepim na nebo? A se človek tako sploh lahko pogovarja?

MAJA *(Zgrabi eno od blazin na kavču in začne zgrožena mlatiti Ano. Čez čas se začneta smejati, obmetavati z blazinami in odejami.)*

Maja in Ana končno umirita, zadihani sta. Ana sede na kavč.

MAJA Ti, mislim, da ima ta tvoja oziroma Matičeva ideja eno pomanjkljivost.

ANA Aja?

MAJA Rekla si, da bi morala bit zakrita.

ANA Ja, ne vem, mogoče bi imela samo ruto na glavi. Z burko najbrž ne da poljubljat.

MAJA Saj to ti govorim. A bi se morala izdajat za muslimanko?

ANA Ja, ne vem. Najbrž.

MAJA Okej. Ampak ne vem, če bi bilo to ravno prepričljivo, mislim, a niso muslimani glede tega bolj zadržani?

ANA Ne vem. Mogoče je mišljeno tudi tako, da bi bila punca, ki jo je spoznal tu in se zaljubil vanjo.

MAJA In bila bi zakrita?

ANA Ja, mogoče pa se je zaradi njega spreobrnila, kaj jaz vem ... Saj to ni tako važno. Sploh pa si rekla, da se tega ne boš šla.

(Zamišljeni nekaj časa sedita druga ob drugi.)

ANA Ti, ampak res si ne morem predstavljat, kako lahko spijo v tunelu v tem mrazu. In kmalu bo zima ... In na drugi strani tunela je trg. Že kmalu bo tam vse polno novoletnih lučk, pa velikanska smreka, drsališče ...

MAJA A misliš, da je bil tudi tisti, ki rabi sim kartico, v tunelu? Mogoče ga je zeblo ali pa je bil lačen in je zato kaj ukradel.

ANA Govoriš zdaj o svoji zgodbi ali o tem, kar se dogaja v resnici?

MAJA Ne vem. A je sploh kakšna razlika?
(Medtem stopi k računalniku in zapre vsa okna in dokumente. Nenadoma se nečesa spomni. Odpre brskalnik in nekaj vtipka v iskalnik.)

ANA *(Nenadoma zapiska njen telefon, vendar se zanj ne zmeni.)*

MAJA Sporočilo si dobila.

ANA Ja, vem ja.

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MAJA In ga ne boš pogledala?
ANA Ne zdaj, ne.

MAJA A je od Petra?
ANA Najbrž, ja.

MAJA Te ne zanima, kaj ti piše?
ANA Itak vem, kaj mi je poslal.

MAJA Ja?
ANA Naslov. Nehajva zdaj s tem, prosim.

MAJA *(Prime Anin telefon.)*
ANA Kaj pa počneš?
MAJA Gosposvetska 9. Pa da vidimo.
(Začne tipkati v telefon.)

ANA Kaj pa delaš? Pa ja mu ne boš pisala? Kako si upaš?
MAJA Ne, ne, samo firbec me matra.

ANA Kaj je že spet?
MAJA Evo, pa ga imava.

ANA *(Pogleda na zaslon telefona in ugotovi, kaj naklepa Maja.)*
Kaj pa počneš? Dovolj je bilo za danes.

MAJA Ja, kaj? Gledam, kje stanuje tvoj Peter.
ANA Ni moj Peter. In sploh ni važno, kje stanuje.

MAJA Kako ni važno? A ne boš šla k njemu? Te ne zanima, kakšen je?
ANA Itak da ne bom šla. Si zmešana? Sama si rekla, da je lahko perverznej ali posiljevalec.

MAJA Dobro, saj ni treba, da te vidi, lahko bi ga opazovala tudi na skrivaj.
ANA Dej nehi. Ne bom ga zalezovala. Če bi šla, bi šla zato, da bi ga spoznala. Ampak ne bom šla.

- MAJA Saj grem lahko s tabo. Pazila bom nate.
- ANA Si prepričana, da ne bi napisala kakšne kriminalke? Pomisli, lahko bi obogatela ... Zaslužila na milijone evrov ...
- MAJA Res ne razumem, zakaj ne bi šla v Ljubljano. Kaj pa lahko izgubiš? Če ti ne bo všeč, ti pač ne bo. Mogoče pa se bosta celo ujela ... se zaljubila, poročila in srečno živela skupaj do konca svojih dni.
- ANA Maja, res se mi ne ljubi več. Sploh pa ne vem, zakaj se toliko ukvarjaš s tem. Žal mi je, da sem ti sploh povedala.
- MAJA Seveda si mi povedala. Tvoja frendica sem. In kot tvoja frendica bom seveda šla tudi s tabo v Ljubljano ...
- ANA Ne bom šla v Ljubljano, saj sem rekla.
- MAJA Okej, okej, mislim, da je čas, da ti predlagam kupčijo.
- ANA Kakšno kupčijo?
- MAJA Če greš v Ljubljano, bom jaz šla v zapor.
- ANA Kaj je zdaj to, kaj blebetaš?
- MAJA Poslušaj, ti boš samo šla v Ljubljano in se srečala s Petrom. Jaz pa bom morala iti v zapor, zavita v ruto, s ponarejenimi dokumenti, in morala se bom poljubit z neznancem, tujcem – s sim kartico v ustih!
- ANA Očitno si res preveč popila.
- MAJA Popolnoma trezna sem. Če hočeš, ti bom odstopila celo polovico nagrade za poljub. Se pravi, da bo petsto evrov tvojih. Ali pa ne, kar vse ti bom dala, tisoč evrov.
- ANA Saj ne misliš resno. Samo radovedna si, zanima te, kakšen je Peter ... Ne, ali pa ... Navdih za zgodbo iščeš. Hočeš, da bi bila čim bolj resnična.
- MAJA *(Klikne na zaslon telefona.)*
Ti, ne vem, ali ta tvoj Peter živi v cerkvi ali je celo duhovnik. Ali pa te zajebava.
- ANA *(Se dvigne.)*
Kaj pa je? Daj že mir, no.
- MAJA Ne, pridi pogledat. V Google sem vtipkala njegov naslov.
- ANA *(Nejevoljna pogleda na zaslon.)*

Pa saj ne bom šla k njemu, no. Ne morem kar tako ... Počakaj, Hospic?
(*Sesede se na tla in strmi v zaslon.*)

So to vsi zadetki za Gosposvetsko 9? Ni tam nobenih stanovanj ali kaj podobnega?

MAJA Ne vem, to so vsi zadetki. Seveda pa je mogoče, da v imeniku ni privat stanovanj.

ANA (*Sedi na tleh in strmi predse.*)

MAJA Ana, kaj pa je?

ANA Šit.
(*Samo sedi na tleh, vsa skrušena, in molči.*)

MAJA Ja, kaj pa če dela tam? Mislím v Hospicu?

ANA Zdaj je vse jasno.

MAJA Kaj je jasno? O čem govoriš? Nič ne razumem.

ANA Peter ... v Hospicu je ...

MAJA Ja, najbrž dela tam. Predstavljam si, da varovanci tudi ponoči niso sami, zato ti je poslal kar ta naslov, ker je večino časa tam oziroma več kot doma, ker ne ve, kdaj bo tam in kdaj doma ...

ANA Ne ... Neznane ženske, ki jo je spoznal na internetu, vendar ne more povabit v Hospic, no ...

MAJA Ja, okej, to je res malo čudno. Ampak internet je poln čudakov. To najbrž niti ne bi bila najhujša stvar, ki se ti lahko zgodi, če se meniš z neznanimi moškimi.

ANA Ne, Maja, prosim, utihni že!

MAJA Kaj pa je? Govori!

ANA Prej sem ti omenila, da se mi zdi, da je pesem napisal nekdo, ki je zaprt ... in ti si rekla, da imaš občutek, da se v njej nekdo poslavlja ...

MAJA Ja ...

ANA Ne v zaporu, Maja, Peter je v Hospicu. Res se poslavlja. Od življenja. Bolan je! Umira!

MAJA Kaj?

ANA Zato HeLa. Henrietta Lacks ...

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

MAJA Ana, o čem govoriš?

ANA Henrietta Lacks je bila temnopolta Američanka, ki je zbolela za rakom na materničnem vratu. V laboratoriju so ji odvzeli nekaj celic, s pomočjo katerih so razvili različna cepiva, genetske raziskave ...

MAJA Ana, ne sledim ti.

ANA Henrietta je umrla, njene celice pa so preživele in danes živijo po vsem svetu ...

MAJA *(Prisede k njej in jo objame.)*
Ne razumem čisto, o čem govoriš. Ampak prepričana sem, da obstaja logična razlaga. Zdaj bova pisali Petru in ...
(Ani pomaga vstati, skupaj se zlekneta na kavč, Maja ju pokrije.)

ANA *(Hlipa.)*

MAJA Zakaj te je to tako prizadelo, Ana? Prepričana sem, da ni tako, kot misliš, in tudi če bi bilo ...

ANA *(Joče.)*

MAJA Saj se nisi mogla res zaljubit, Ana. Ne poznaš ga ...

ANA *(V joku.)*
Pa saj ne jočem zato. Človek umira, ne razumeš? In jaz sem mu ves čas pisala bedarije. Morala bi vedet, morala.

MAJA *(Molči. Videti je, da ne ve, kaj reči.)*

ANA Vse tisto, kar mi je pisal ... Kako sem lahko bila tako slepa?

(Nekaj časa obe molčita.)

MAJA Ne vem, pokliči ga.

ANA Ma ne morem ga zdej poklicat ...

MAJA Pa mu piši. Ali pa počakaj do jutri, da se malo pomiriš.

ANA *(Prikima in se tesneje zavije v odejo.)*
A lahko ostaneš pri meni?

MAJA Seveda.
(Vstane in gre ugasnit računalnik in luč. Potem se zlekne zraven Ane. Nekaj časa molčita.)

ANA Jutri ti bom pokazala vse, kar sva si pisala, prav?

MAJA Okej.

ANA Zato da mi boš povedala, če je bilo jasno že od vsega začetka ...

MAJA Dobro, dobro, pomiri se zdaj.
(Nekaj časa molčita.)

ANA Zdaj imaš najbrž res dovolj idej za zgodbo, kaj?

MAJA Še preveč.

ANA Mogoče bi lahko napisala kar celo zbirko.

MAJA Ja, ali pa dramo.

Maja in Ana ležita na kavču. V stanovanju je temno in tiho. Videti je, da spita. Čez nekaj časa Ana vstane. Maja samo zavzdihne, očitno spi. Ana vzame telefon in odide v sosednji prostor (morda je slišati samo njen glas in Petrov glas). Pokliče Petra, ki se takoj javi.

ANA Hej, a ne spiš?

PETER Ne. Ti?

ANA Tudi ne.

PETER A ne moreš spat?

ANA Ne.

PETER Se mi je zdelo, da me boš poklicala.

ANA Zakaj?

PETER Najbrž si preverila moj naslov.

ANA Nisem ga jaz, Maja ga je.

PETER Razumem.

ANA Najbrž pravilno sklepam?

PETER Ja.

ANA Moram se ti opravičit ...

PETER Zakaj pa?

ANA Ker sem bila tako neumna ... ker sem pisala same bedarije, medtem ko ti ...

PETER Ja? Jaz kaj?

ANA Medtem ko ti ...

PETER Umiram, ja ... ni se ti treba opravičevati, jaz bi se moral tebi.

ANA Zakaj?

PETER Tega ti ne bi smel zamolčati ...

ANA Saj te razumem.

PETER Hotel sem ti povedat, ampak ko sva si pisala, sem lahko vsaj za nekaj časa odmisлил ... pozabil ... sploh pa ti ne bi smel povedat na tak način ... ampak nisem mogel več molčat

ANA In zakaj si mi povedal?

PETER Ne vem. Enostavno nisem mogel več držat v sebi. Pravzaprav se ti nisem nameraval več oglasit.

ANA Je že prav, da si se.

PETER Najbrž da res.

ANA Če pomislim, kakšne neumnosti sem ti pisala.

PETER Ne Ana. Niso bile neumnosti. In potreboval sem to. Rabil sem nekoga, ki se mu ni sanjalo, kako je z mano. Zato da sem lahko vsaj nekaj časa mislil na kaj drugega ...

ANA Tako hudo mi je, sploh ne vem, kaj na rečem.

PETER Saj to ti hočem povedat. Zdaj je enako kot z drugimi ...

ANA Z drugimi?

PETER Ja, z vsemi ki me poznajo, ki prihajajo na obiske ... Ki ne vejo, kaj bi rekli, ki se jim smilim ... ki sploh ne pridejo več.

ANA Oprosti.

PETER Zato ti nisem hotel povedat, ker sem imel občutek, da s tabo še vedno živim običajno življenje.

ANA Tako mi je žal.

PETER Nikoli si nisem mislil, da bom dopisovanju z neznanko po internetu rekel običajno življenje.

ANA *(Molči.)*

PETER Ampak jaz hočem da bi bilo tako kot prej, da bi si pisala tako kot prej. Zdaj to ni več možno, ne?

ANA Ne vem, ne, jaz tega ne morem odmislit. Koliko časa še?

PETER Ne vejo točno, mogoče par tednov ...

ANA Tako zelo mi je žal.

PETER Zakaj? Jaz sem se že zdavnaj sprijaznil. Miren sem.

ANA Aja? Sploh si ne morem predstavljat, kako ti je.

PETER Življenje je majhna stvar ...

ANA Tista pesem ... Si jo napisal tam?

PETER Ja. Hecno ne? Nikoli prej nisem napisal pesmi ...

ANA Maja bi jo rada vključila v svojo zgodbo.

PETER A dej? Res?

ANA Ja. Včasih ima čudne ideje.

PETER Se mi zdi, da jih imamo vsi.

ANA Ja, najbrž da res.

PETER Potem pa bom le postal nesmrten, če bo moja pesem v zgodbi ...

ANA Ah, veš kakšna je Maja, ko si nekaj da v glavo ...

PETER Ali si tega ne želimo vsi?

ANA Česa?

PETER Ja nesmrtnosti, da bi se nas spominjali, tudi ko nas že dolgo ne bo več ...

ANA Ne vem ... mogoče ... nikoli nisem razmišljala o tem.

PETER Verjamem.

ANA Jaz se te bom spominjala.

PETER Ampak spomini bi morali biti lepi, ne grenki.

ANA Saj bodo. Spomini nate bodo lepi ... in grenki.

PETER Vidiš, zdaj je skoraj tako kot prej.

ANA Kako to misliš?

PETER Spet sva ti in jaz ...

ANA Vedno bova ti in jaz.

PETER Ja.

ANA Tvoje vabilo ... Nisi mislil resno, ne?

PETER Ne vem ... A bi rada prišla? Bi me rada spoznala?

ANA Ne vem ... Po eni strani bi te rada objela ...

PETER No premisli. Kakor koli se boš odločila, bo prav.

ANA A bi ti rad da pridem?

PETER Ne vem. Mogoče je boljše da ostane tako. Saj mi boš še pisala?

ANA Ja ...

PETER Res mi piši.

ANA Mogoče ti bom poslala celo Majino zgodbo ...

PETER To bi bilo lepo. O čem pa govori?

ANA O moškemu in ženski, fantu in puncu, ki sta si všeč, a vedno ko hočeta biti skupaj, eden od njiju zaspi.

PETER Ta tvoja Maja je jasnovidka ...

ANA Očitno res, ja.

PETER In kako se zgodba konča?

ANA Nima še konca.

PETER Razumem.

ANA Lahko ti pošljem članek, ki je bil njen prvi navdih. Govori o neki vasi v Kazahstanu, v kateri prebivalci trpijo za nepojasnjeno boleznijo, zaradi katere kar na lepem trdno zaspijo. Tudi film obstaja oziroma celo dva ...

PETER Slišati je zanimivo. Vse mi pošlji, da se bom malo zamotil. A kar tako zaspijo?

ANA Kar tako ja, ni važno, kaj počnejo ... sredi belega dne.

PETER A jih je strah?

ANA Strah jih je, ker ne vejo, kaj jim je ... in tega, da se ne bodo več zbudili ...

PETER Jaz vsaj vem, kaj mi je ...

ANA Pa tega, da ne veš ali se boš še kdaj zbudil ... te je strah?

PETER Pravzaprav si želim, da bi se zgodilo tako.

ANA A te boli?

PETER Zdravila imam, tako da ni take panike. A v spanju tudi sanjajo?

ANA Ne vem ...

PETER Umreti, spati, spati, nemara sanjati ... kdo je že rekel to?

ANA Mislim, da Hamlet. Ampak ti bi moral živeti ...

PETER Saj na nek način bom živel. In tudi spal in sanjal.

ANA A imaš koga?

PETER Kako to misliš?

ANA Ženo, otroke ...

PETER Ne. Sestro imam ... in nekaj kolegov.

ANA In mene.

PETER In tebe.

...

PETER Upam, da bom res živel naprej, no vsaj kakšen delček mene.

ANA Tako kot Henrietta?

PETER Tako nekako, ja.

ANA To je lepo ... in žalostno. Tako kot tvoja pesem.

PETER Življenje je samo dihanje

ANA dviganje in spuščanje pljuč

PETER samo nihanje

ANA od bele do črne in od črne do bele

© Maruša Mugerli Lavrenčič

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

PETER   lovljenje ravnotežja
ANA   na napeti niti med dnevi
PETER   rahljanje vozlov
ANA   kopanje po gubah časa
PETER   opazovanje sonca
ANA   ki je samo še svetloba in ne več ogenj
PETER   ko postanejo pljuča premajhna
ANA   ko se večer zagozdi v tišini
PETER   in ne more več ven
ANA   takrat se splašijo vrane
PETER   in z neba padajo golobi
ANA   takrat šteje samo to
PETER   lovljenje trenutkov
ANA   ki včasih pogoltnejo
PETER   dneve
ANA   mesece
PETER   leta.

Ana nekaj časa čaka, ali bo Peter še kaj rekel. Nenadoma se zasliši piskanje, Peter je očitno prekinil zvezo. Še nekaj časa čaka, potem ugasne računalnik in leže k Maji na kavč.

KONEC